

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра освітології та психолого-педагогічних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« ___ » _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА

для студентів

Спеціальності : 025 Музичне мистецтво
Освітній рівень: перший (бакалаврський)
Галузь знань: 02 Культура і мистецтво
Освітня програма: 025.00.03 Інструментальне виконавство (фортепіано);
025.00.04 Інструментальне виконавство (оркестрові струнні, народні, духові
та ударні інструменти)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 2330/23
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
« ___ » _____ 2023

Київ 2023

Розробник:

Леонтьєва І.В. кандидат педагогічних наук, доцент кафедри освітології та психолого-педагогічних наук Факультету педагогічної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Тадеуш О.М. кандидат педагогічних наук, доцент кафедри освітології та психолого-педагогічних наук Факультету педагогічної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

Тадеуш О.М. кандидат педагогічних наук, доцент кафедри освітології та психолого-педагогічних наук Факультету педагогічної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри освітології та психолого-педагогічних наук

Протокол від 01.09.2022 № 1

Завідувач кафедри _____ Людмила ХОРУЖА

Робочу програму погоджено з гарантами освітніх (професійних) програм:

025.00.03 Інструментальне виконавство (фортепіано);

025.00.04 Інструментальне виконавство (оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти)

«___» _____ 20__ р.

Гарант освітньої програми 025.00.03 Інструментальне виконавство (фортепіано)

Канд.мистецтвознавства, доцент,

народний артист _____ Наталія СВИРИДЕНКО

«___» _____ 20__ р.

Гарант освітньої програми 025.00.04 Інструментальне виконавство (оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти)

канд.мистецтвознавства _____ Віктор СПОДОРЕНКО

Робочу програму перевірено

«__» _____ 20__ р.

Заступник декана _____ Леся КУЗЕМКО

(підпис)

Пролонговано

на 2023/2024 _____ (Хоружа Л.Л.), «7» вересня 2023р., протокол № 2

(підпис)

на 20__/20__ _____ (____ ПИБ _____), «___» _____ 20__ р., протокол № _____

(підпис)

на 20__/20__ _____ (____ ПИБ _____), «___» _____ 20__ р., протокол № _____

(підпис)

на 20__/20__ _____ (____ ПИБ _____), «___» _____ 20__ р., протокол № _____

(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
-------------------------	---

	денна	заочна
<i>«Педагогіка»</i>		
Вид дисципліни	оов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120	-
Курс	II	-
Семестр	3	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	
Обсяг кредитів	4	-
Обсяг годин, в тому числі:	120	-
Аудиторні	42	-
Модульний контроль	8	-
Семестровий контроль	30	-
Самостійна робота	40	-
Форма семестрового контролю	іспит	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – забезпечити теоретичну і практичну підготовку студентів до педагогічної діяльності в закладах освіти України; створити умови, наближені до практичної професійної діяльності; забезпечити творчий розвиток особистості студента.

Завдання курсу:

- формування системи теоретичних знань та загальних і спеціальних компетентностей, необхідних для формування навичок педагогічної діяльності;
- формування основ педагогічного мислення, здатності осмислювати і аналізувати педагогічну дійсність;
- формування готовності до педагогічної праці на гностичному, комунікативному, операційному рівнях
- формування відповідального, творчого ставлення до педагогічної діяльності
- моделювання та розв'язування педагогічних ситуацій.

3. Результати навчання за дисципліною

Оволодіння теоретичними і практичними основами педагогіки має за мету набуття студентами комплексу педагогічних знань, умінь, компетентностей, що забезпечує здатність якісно організовувати і проводити навчання та виховну роботу в учнівському колективі; формування здатності застосовувати новітні освітні технології у професійній діяльності, готовність і здатність шляхом самоосвіти, вивчення позитивного досвіду, удосконалювати свою педагогічну майстерність.

Завдання курсу сформувати такі **загальні та фахові компетентності:**

- ЗК-1 Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово
- ЗК-2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
- ЗК-3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
- ЗК-4 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми
- ЗК-5 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
- ЗК-6 Навички міжособистісної взаємодії
- ЗК-7 Здатність бути критичним і самокритичним
- ЗК-8 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ЗК-9 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
- СК-11 Здатність оперувати професійною термінологією.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

ПР-8 Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій РН 3 Вміти здійснювати педагогічну діяльність.

Структура навчальної дисципліни
Тематичний план для **денної** форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практич	Лабораторні	Індивідуальні	
Модуль 1.1 Основи педагогічних знань та теорії навчання							
Педагогіка як наука. Методи науково-педагогічного дослідження	10	4	2	-	-	-	4
Процес навчання та його принципи	8	2	2	-	-	-	4
Форми, методи і засоби навчання	8	2	2	-	-	-	4
Система контролю і оцінювання навчальних досягнень учнів	8	2	2	-	-	-	4
Домашня навчальна робота учнів. Диференційоване навчання в школі	6	-	2	-	-	-	4
Модульний контроль 1	4						
Разом	44	10	10	-	-	-	20
Модуль 1.2 Основи теорії виховання та практика виховання							
Виховання особистості. Ідеали і принципи виховання	8	2	2	-	-	-	4
Розвиток, виховання і формування особистості	8	2	2	-	-	-	4
Методи та організаційні форми виховання. Самовиховання	8	2	2	-	-	-	4
Виховання особистості в колективі, в сім'ї	8	2	2	-	-	-	4
Модульний контроль 2	4						
	36	8	8	-	-	-	16
Модуль 1.3 Управління в галузі освіти							
Освіта в сучасному суспільстві: стан і тенденції розвитку	4	2	-	-	-	-	2
Управління освітою в Україні	6	2	2	-	-	-	2
Разом	10	4	2	-	-	-	4
Підготовка та проходження контрольних заходів	30						
Усього	120	22	20	-	-	-	40

5. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Педагогіка як наука

Предмет педагогіки і її основні категорії (навчання, виховання, освіта, розвиток). Педагогіка в системі наук про людину. Джерела розвитку педагогіки. Структура педагогічної науки. Загальнокультурне значення педагогіки. Світовий освітній простір. Вирішення сучасних соціокультурних проблем науковцями. Взаємозв'язок між психологією і педагогікою.

Тема 2. Методи науково-педагогічних досліджень

Складові дослідження (об'єкт, предмет, мета, завдання, гіпотеза, отримання та наліз наукових фактів, впровадження в практику результатів дослідження). Принципи проведення наукових досліджень (цілісність, об'єктивність, історизм, комплексне використання методів тощо). Місце наукових досліджень у вирішенні завдань педагогіки. Методи науково-педагогічних досліджень. Теоретичні методи дослідження (аналіз і синтез, індукція й дедукція, аналогія, порівняння тощо). Емпіричні методи дослідження (спостереження, експеримент, тестування, анкетування тощо). Етапи наукового дослідження. Джерела педагогічної теорії:

твори класиків педагогічної думки, наукові праці вчених, передовий педагогічний досвід, народна педагогіка.

Тема 3. Процес навчання та його принципи

Поняття про дидактику. Основні дидактичні категорії: навчання, освіта, викладання. Сутність процесу навчання. Функції навчання (освітня, розвиваюча, виховна). Двосторонній характер процесу навчання. Принципи і закономірності навчання. Викладання та його структура (планування роботи, організація навчальної діяльності учнів, врахування темпів індивідуального психічного розвитку учнів, стимулювання навчальної діяльності учнів, контроль, аналіз результатів та ін.). Основні етапи оволодіння знаннями: сприймання, усвідомлення, осмислення, запам'ятовування, закріплення, застосування знань, умінь на практиці.

Тема 4. Форми, методи і засоби навчання

Форми і види навчання. Сутність методів, прийомів і засобів навчання. Класифікації методів навчання. Методи організації навчально-пізнавальної діяльності учнів: словесні, наочні, практичні, репродуктивні, проблемно-пошукові. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності учнів: пізнавальні ігри, навчальні дискусії, заохочення, покарання. Методи контролю та самоконтролю в навчанні: опитування, контрольні, лабораторні роботи, тестова перевірка знань, самоконтроль і самоперевірка. Поняття про засоби навчання. Вибір методів навчання. Класно-урочна і лекційно-семінарська форми навчання. Вимоги до сучасного уроку, лекції.

Тема 5. Система контролю і оцінювання навчальних досягнень учнів

Поняття про діагностику навчальних досягнень учнів та її елементи: контроль, оцінювання, накопичення статистичних даних та їх аналіз, виявлення динаміки, тенденцій прогнозування подальшого розвитку учнів. Зв'язок контролю з іншими ланками процесу навчання: вивченням і осмисленням нового матеріалу, його закріпленням та використанням на практиці. Педагогічні вимоги до перевірки знань, умінь і навичок учнів: об'єктивність, систематичність, індивідуальний характер та ін. Аналіз і оцінка результатів навчальної діяльності слухачів. Види контролю знань учнів. Методи контролю знань учнів. Формування в учнів умінь самоконтролю, об'єктивної самооцінки, керівна роль учителя в цих процесах. Проблема подолання неуспішності учнів.

Тема 6. Домашня навчальна робота учнів

Домашні завдання (зміст, обсяг, складність та ін.). Нормування домашньої навчальної роботи. Батьки та їх допомога дитині виконувати домашні завдання.

Тема 7. Диференційоване навчання в школі

Диференціація в освіті (між школами, класами, групами учнів та окремими учнями в межах школи). Види диференціації: за здібностями, за недостатністю здібностей, за майбутньою професією, за інтересами учнів. Рівні диференціації: мікро-, мезо- та макрорівні (в різних типах навчальних закладів: загальноосвітні школи, спеціалізовані школи, гімназії, колежіуми, ліцеї). Робота з обдарованими дітьми. Обдарованість загальна (розумова) та спеціальна (художня, соціальна, спортивна).

Тема 8. Виховання особистості. Людина як предмет виховання

Поняття "виховання". Спрямування виховного впливу на людину. Об'єктивні (спадковість; здоров'я; соціокультурне оточення сім'ї; обставини біографії;

культурні традиції; професійний та соціальний статус; особливості країни та історичної епохи) і суб'єктивні (психічні особливості; світогляд; ціннісні орієнтації; внутрішні потреби та інтереси вихователя і вихованця; система відносин із соціумом; організовані виховні впливи на людину з боку певних людей; груп; об'єднань і всієї спільноти) чинники виховання. Структура виховного процесу. Цілі виховання, критерії. Напрями виховання. Сучасні напрями виховання (громадянське, правове, економічне, екологічне). Розвиток і виховання та їх взаємовплив.

Тема 9. Ідеали і принципи виховання

Виховні концепції. Концепція національного виховання. Зміст виховання. Виховні ідеали. Принципи виховання (гуманізації, народності, неперервності, послідовності і систематичності, індивідуалізації та диференціації, єдності виховання та життєдіяльності та інші). Види виховання (за інституційною ознакою: сімейне, шкільне, позашкільне, конфесійне, за місцем проживання, у дитячих та юнацьких організаціях та спеціалізованих освітніх закладах; за стилем відносин між вихователем і вихованцем: авторитарне, демократичне, ліберальне і вільне виховання).

Тема 10. Розвиток, виховання і формування особистості

Процес розвитку особистості. Спадковість і розвиток людини. Вплив соціального середовища на розвиток особистості. Діяльність як чинник розвитку людини. Діагностика розвитку. Вікові та індивідуальні особливості розвитку особистості. Закономірності виховання. Комплексний підхід до виховання особистості.

Тема 11. Самовиховання

Сутність і зміст самовиховання особистості. Поняття “соціально зріла особистість” у педагогіці. Керована і самокерована особистість. Самоосвіта. Функції самоосвіти. Формування і корегування якостей, звичок і рис характеру. Співвідношення виховання, самовиховання і перевиховання в процесі розвитку особистості.

Тема 12. Методи та організаційні форми виховання

Методи, прийоми і засоби виховання. Методи формування свідомості особистості. Методи організації діяльності, спілкування, формування позитивного досвіду суспільної поведінки. Методи стимулювання діяльності і поведінки. Організаційні форми виховання. Позакласна виховна робота. Колективні творчі справи.

Тема 13. Виховання особистості в колективі

Форми виховання (індивідуальна, групова, мікрогрупова). Учнівський колектив. Методи згуртування учнівського колективу. Колектив і особистість. Принципи взаємодії особистості і колективу. Педагогічні проблеми взаємодії особистості і групи (колективу). Виховання особистості в колективі. Колективний педагогічний менеджмент. Педагогічне керівництво колективом.

Тема 14. Виховання особистості в сім'ї

Сім'я як інститут соціального розвитку. Функції сім'ї. Становлення сім'ї. Психолого-педагогічні вимоги до батьків. Єдність виховних впливів. “Педагогічно запущені діти” і сім'я.

Тема 15. Освіта в сучасному суспільстві: стан і тенденції розвитку

Освіта як соціальна функція. Поняття “компетенція”, “компетентність”. Основні компетенції, які необхідні в сучасному житті. Світовий освітній простір. Вирішення сучасних соціокультурних проблем науковцями. Провідні тенденції сучасної освіти: збільшення тривалості освіти, продовження обов’язкової освіти після закінчення школи, створення освітніх закладів нового типу, можливість отримати освіту за кордоном, зближення освітніх систем різних країн.

Тема 16. Управління освітою в Україні

Принципи управління освітою. Принципи: науковості, демократизації, гуманізації, плановості, цілеспрямованості, активності, поєднання колегіальності з персональною відповідальністю. Школознавство. Система керівництва школою, організація її роботи.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1.1		Модуль 1.2		Модуль 1.3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість
Відвідування лекцій	1	5	5	4	4	2	2
Відвідування семінарських занять	1	5	5	4	4	1	1
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	10	50	4	40	1	10
Робота на практичному занятті	10	-	-	-	-	-	-
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	25	4	20	1	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	-	-
Разом		-	110	-	93	-	23
Максимальна кількість балів:					226		
Розрахунок коефіцієнта:					3,7		

Критерії оцінювання роботи на семінарських заняттях

Усний виступ	Критерії оцінки
10	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів.
8	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів
6	У цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації.
4	Не у повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Мозаїчно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів
2	Частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів, допускаючи при цьому суттєві помилки.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти.

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль 1.1. Підготуйте есе/лебук/кейс на одну із запропонованих тем:

- Освіта як суспільне явище.
- Нові галузі педагогічної науки.
- Нормативні вимоги до педагогічної діяльності.
- Професійна культура сучасного вчителя.
- Дослідницька діяльність сучасного вчителя.
- Технологічна культура сучасного вчителя.
- Методологічна культура сучасного вчителя.

Змістовий модуль 1.2. Підготуйте есе/лепбук/кейс на одну із запропонованих тем:

- Філософські основи особистісно зорієнтованого виховання.
- Педагогічний процес і соціальне середовище.
- Дидактичні можливості сучасних творів мистецтва.
- Можливості ігор у розвитку учнів.
- Соціальна сутність виховання.
- Предмет виховання.
- Гуманістичні принципи сучасного виховання.
- Суб'єктність дитини як мета сучасного виховання.
- Інноваційні моделі виховання.
- Взаємодія школи і сім'ї у вихованні дітей.
- Сучасне розуміння патріотизму і проблеми його формування як якості особистості.
- Особистість як суб'єкт соціального виховання.
- Гра як феномен педагогічної діяльності.
- Педагогічні основи учнівського самоврядування.
- Дослідно-експериментальна робота як необхідна умова розвитку шкільного колективу.
- Проблеми розвитку шкільного колективу.
- Формування моральної культури особистості школяра.
- Особистісно орієнтована освіта і виховання в сучасній школі.

Змістовий модуль 1.3. Підготуйте есе/лепбук/кейс на одну із запропонованих тем:

- Сучасні моделі освіти.
- Управління освітніми системами.
- Школа як освітня система, що розвивається.
- Педагогіка міжнаціонального спілкування.
- Нормативно-правове регулювання діяльності сучасної школи.

Критерії оцінювання самостійної роботи		Кількість балів
1.	Своєчасність виконання роботи	1
2.	Презентація роботи (оригінальність, логіка викладу, чіткість, доказовість)	2
3.	Різноманітність використаних джерел	2

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль знань студентів здійснюється після вивчення 1 та 2 блоку теоретичних знань у письмовій (комбінованій) формі й передбачає виконання тестових завдань різного типу та розв'язування завдань кейсів.

6.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль здійснюється у формі іспиту (тестовий). Екзамен проводиться в університетській аудиторії у тестовій формі із використанням персональних комп'ютерів, якщо ситуація дозволяє проведення освітнього процесу офлайн. Якщо ж освітній процес проходить дистанційно, то екзамен проводиться онлайн в режимі відеоконференції засобами Google Meet. Студент дає відповіді на запитання та завдання електронного тесту в системі Moodle.

Тест містить 40 запитань. Усі запитання закритого типу (вибір правильної відповіді із запропонованих варіантів), які передбачають автоматичну (комп'ютерну) перевірку і оцінюються по 1 балу кожне.

Екзамен проводиться із суворим дотриманням принципів академічної доброчесності, що передбачає недопустимість списування, фальсифікацій та обману. При порушенні студент відсторонюється від подальшого проходження екзаменаційного тесту із підсумковою оцінкою Fx за дисципліну. При виконанні завдань допускається користування довідковою літературою, таблицями значень функції, критеріїв та ін.

Підсумкова оцінка в балах (максимально 100 балів) за дисципліну є сумою результату поточного контролю за семестр (60 балів) та відповіді на екзамені (40 балів).

Критерії оцінювання тестового іспиту

Оцінка за тестування	Значення оцінки
37-40 балів	Відмінно - допущено не більше двох помилок у тестових завданнях. Відповіді повні. Студент демонструє глибокі та міцні знання матеріалу у заданому обсязі.
31-36 балів	Дуже добре - допущено не більше трьох помилок у тестових завданнях. Відповіді повні з незначними неточностями. Рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу – достатньо високий без суттєвих (грубих) помилок.
26-30 балів	Добре – в цілому дорий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок.
21-25 балів	Задовільно - допущено не більше чотирьох помилок у тестових завданнях. Відповіді повні з незначними неточностями. Рівень знань (умінь) посередній із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
16-20 балів	Достатньо - допущено не більше п'яти помилок у тестових завданнях. Деякі відповіді із суттєвими неточностями. Студент виявляє поверхову обізнаність з матеріалом, передбаченим навчальною програмою, допускає суттєві помилки. Мінімумально допустимий рівень знань (умінь).
10-15 балів	Незадовільно – з можливістю повторного складання. Допущено більше шести помилок у тестових завданнях. Відповіді із суттєвими неточностями. Незадовільний рівень знань з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання.
0-9 балів	Незадовільно – з обов'язковим повторним вивченням курсу. Допущено більше десяти помилок у тестових завданнях. Відповіді із суттєвими неточностями. Досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни.

6.5 Орієнтовний перелік питань для самоконтролю

1. Роль учителя у суспільному розвитку. Функції учителя. Основні вимоги до особистості педагога.
2. Предмет і завдання педагогіки. Основні категорії педагогіки.
3. Джерела розвитку педагогіки. Структура педагогічних наук.
4. Методи науково-педагогічних досліджень.
5. Розвиток і формування особистості.
6. Роль виховання у розвитку людини і формуванні її особистості.
7. Активна діяльність особистості як фактор її розвитку.
8. Вікова періодизація дітей.
9. Сутність, завдання, основні категорії дидактики. Зв'язок дидактики з іншими

науками.

10. Сутність процесу навчання. Головні компоненти освітнього процесу.
11. Функції та рушійні сили освітнього процесу.
12. Структура процесу учіння (основні етапи засвоєння знань учнями).
13. Сутність закономірностей, принципів та правил навчання.
14. Основні закономірності процесу навчання.
15. Принцип науковості навчання. Шляхи його реалізації.
16. Принцип систематичності і послідовності навчання. Шляхи його реалізації.
17. Принцип наочності навчання. Шляхи його реалізації.
18. Принцип доступності навчання. Шляхи його реалізації.
19. Принцип свідомості та активності навчання. Шляхи його реалізації.
20. Принцип міцності засвоєння знань, умінь, навичок. Шляхи його реалізації.
21. Принцип врахування індивідуальних особливостей учнів у навчанні. Шляхи його реалізації.
22. Принцип емоційності навчання. Шляхи його реалізації.
23. Принцип зв'язку навчання з практичною діяльністю. Шляхи його реалізації.
24. Сутність і завдання змісту освіти.
25. Види та рівні освіти.
26. Нормативні документи змісту освіти.
27. Сутність методів, прийомів і засобів навчання.
28. Класифікація методів навчання.
29. Методи навчання за джерелом знань.
30. Методи навчання за характером логіки пізнання.
31. Методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності учнів.
32. Вибір методів навчання.
33. Форми організації навчання, їх становлення.
34. Класно-урочна форма організації навчання.
35. Вимоги до сучасного уроку в школі.
36. Типи уроків, їх структура.
37. Позаурочні (допоміжні) форми організації навчання.
38. Підготовка учителя до уроку.
39. Функції аналізу й оцінки знань, умінь, навичок учнів.
40. Види та методи контролю знань, умінь і навичок учнів.
41. Оцінка знань, умінь і навичок учнів.
42. Мета і завдання виховання.
43. Закономірності, рушійні сили та фактори процесу виховання.
44. Структура процесу виховання та його особливості.
45. Принципи виховання.
46. Поняття методу, прийому і засобу виховання. Класифікація методів виховання.
47. Методи формування свідомості особистості.
48. Методи організації діяльності і формування поведінки.
49. Методи стимулювання поведінки і діяльності.
50. Педагогічні умови використання методів виховання.
51. Колектив, його ознаки, функції. Види і структура дитячого колективу.
52. Стадії розвитку дитячого колективу.
53. Шляхи згуртування дитячого колективу.
54. Функції, напрямки і форми роботи класного керівника.
55. Робота класного керівника з вивчення учнів, з організації та проведення позакласної виховної роботи.
56. Моральне виховання: завдання, зміст, шляхи і засоби.
57. Розумове виховання: завдання, зміст, шляхи, засоби і методи.

58. Естетичне виховання: завдання, зміст, шляхи, засоби і форми.
59. Фізичне виховання: напрямки, засоби і форми.
60. Трудове виховання: завдання, принципи, шляхи, засоби та методи.
61. Форми роботи класного керівника з батьками учнів.
62. Поняття системи освіти, її структура.

7. ШКАЛА ВІДПОВІДНОСТІ ОЦІНОК

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

8. Навчально-методична картка дисципліни

Семестр	Семестр 3										
Модулі	Змістовий модуль I					Змістовий модуль II				Змістовий модуль III	
Назва модуля	Основи педагогічних знань та теорії навчання					Основи теорії виховання та практика виховання				Управління в галузі освіти	
Теми лекцій	Педагогіка як наука. Методи науково-педагогічних досліджень	Процес навчання та його принципи	Форми, методи і засоби навчання	Система контролю і оцінювання	Домашня навчальна робота учнів.	Виховання	Методи та організаційні форми	Розвиток, виховання і формування	Виховання особистості в колективі.	Освіта в сучасному суспільстві: стан і	Управління освітою в Україні
Бали лекції	2	1	1	1	-	1	1	1	1	1	1
Бали семінари	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	-
Теми семінарських занять	Педагогіка і сучасність	Дидактика	Методи навчання та їх оптимальний вибір	Система контролю і оцінювання	Диференційоване навчання	Виховання і сучасність.	Динаміка виховання особистості.	Виховання особистості в колективі	Виховання особистості в колективі	Актуальні тенденції реформування школи в Україні	Сучасна школа
Самостійна робота	25					20				10	

Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 25	Модульна контрольна робота 2 25	
Семестровий контроль	30 год. (іспит-40 балів)		

9. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Сікорський П.І. Нова педагогіка. Підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 540 с.
2. Максименко В.П. Дидактика : курс лекцій / В.П. Максименко. Хмельницький : ХМЦНП, 2013. – 223 с.
3. Якса Н.В. Основи педагогічних знань: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2007. – 358 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
4. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: Навч.посіб. – 3-тє вид., доопрац. і доп. – К.: Знання, 2008. – 566с.

Додаткова

5. Педагог у викликах воєнного часу. Збірник статей / Уклад. Л. П. Ходанич. – Ужгород: ЗППО, 2022. – 131 с.
6. Освіта в реаліях війни: орієнтири міжнародної спільноти: оглядове видання / Олена Локшина, Оксана Глушко, Аліна Джурило, Світлана Кравченко, Оксана Максименко, Ніна Нікольська, Оксана Шпарик ; за заг. ред. Олега Топузова, Олени Локшиної ; Нац. акад. пед. наук, Ін-т педагогіки НАПН України. – Київ : Пед. думка, 2022. – 66 с.
7. Психологія і педагогіка у протидії пандемії COVID-19: інтернет-посібник / за наук. ред. В.Г. Кременя ; [координатор інтернет-посібника В.В. Рибалка ; колектив авторів]. – Київ : ТОВ «Юрка Любченка», 2020. – 243 с
8. Управління закладом освіти в умовах карантину : збірник методичних рекомендацій / В. В. Стойкова, Т. В. Деміракі, Т. Ю. Бурлака, Т. О. Сливінська; за ред. В. В. Стойкової. – Миколаїв : ОППО, 2020. – 40 с.
9. Сучасні методи групової роботи з учнями : науково-методичний посібник / укладачі : Буряк О. О., Кечик О. О. Харків : Друкарня Мадрид, 2020. 103 с.
10. Інтелектуально-творчий потенціал педагога: структура, зміст, шляхи діагностики та розвитку: [навчально-методичний посібник] /С.М. Єфіменко. – Кропивницький: КЗ «КОППО імені Василя Сухомлинського», 2021. – 104 с.

Іноземні джерела

- 1.Rizvi F., Lingard R. Globalizing educational policy. London : Routledge, 2010. 240 p.
- 2.Bergmann J., Sams A. Flip your students' learning. Educational leadership. 2013. Vol. 70 (6). P. 16–20.
- 3.Jackson L. Globalization and Education. 2016.
<https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190264093.013.52>.

Додаткові ресурси

ЕНК «Педагогіка» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (<https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=26628>)

ДОДАТОК

до робочої програми навчальної дисципліни

Педагогіка

для студентів

Спеціальності : 025 Музичне мистецтво

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Освітня програма: 025.00.03 Інструментальне виконавство (фортепіано); 025.00.04
Інструментальне виконавство (оркестрові струнні, народні, духові
та ударні інструменти)

ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття 1. Педагогіка і сучасність (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Предмет і завдання педагогіки в контексті історичного розвитку суспільства. Роль педагогіки в системі наук про людину.
2. Методи педагогічних досліджень.
3. Освіта як найкоротший шлях до скарбниці світової культури. Освіта в Україні та інновації у вищій школі.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Якса Н.В. Основи педагогічних знань: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2007. – 358 с. – (Вища освіта XXI століття).
2. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: Навч.посіб. – 3-тє вид., доопрац. і доп. – К.: Знання, 2008. – 566с.
3. Аймедов К.В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : підручник / К.В. Аймедов, В.В. Бабієнко, В.А. Бабієнко, В.В. Сторож. — К.: Видавничий Дім “Слово”, 2014. — 352 с.

Семінарське заняття 2. Дидактика (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Сутність процесу навчання. Принципи і закономірності навчання.
2. Дидактика та її основні категорії.
3. Освітні теорії. Мотивування навчання.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Максименко В.П. Дидактика : курс лекцій / В.П. Максименко. Хмельницький : ХМЦНП, 2013. – 223 с.
2. Якса Н.В. Основи педагогічних знань: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2007. – 358 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
3. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: Навч.посіб. – 3-тє вид., доопрац. і доп. – К.: Знання, 2008. – 566с.

Семінарське заняття 3. Методи навчання та їх оптимальний вибір (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Сутність методів, прийомів і засобів навчання. Етапи засвоєння знань учнями.
  2. Класифікація методів навчання. Оптимальний вибір методів навчання.
  3. Форми навчання. Вимоги до сучасного уроку.
- II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Максименко В.П. Дидактика : курс лекцій / В.П. Максименко. Хмельницький : ХМЦНП, 2013. – 223 с.
2. Якса Н.В. Основи педагогічних знань: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2007. – 358 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
3. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: Навч.посіб. – 3-тє вид., доопрац. і доп. – К.: Знання, 2008. – 566с.

Семінарське заняття 4. Система контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Діагностика навчальних досягнень учнів. Види контролю знань учнів.
  2. Методи контролю знань учнів. Провідна роль тематичного контролю.
  3. Рейтингова система оцінювання результатів навчальної діяльності слухачів. Проблема подолання неуспішності учнів.
- II. Перевірка самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Максименко В.П. Дидактика : курс лекцій / В.П. Максименко. Хмельницький : ХМЦНП, 2013. – 223 с.
2. Якса Н.В. Основи педагогічних знань: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2007. – 358 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
3. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: Навч.посіб. – 3-тє вид., доопрац. і доп. – К.: Знання, 2008. – 566с.

Семінарське заняття 5. Диференційоване навчання (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Диференціація освіти.
  2. Види і рівні диференціації.
  3. Індивідуалізація навчання учнів.
- II. Перевірка самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Максименко В.П. Дидактика : курс лекцій / В.П. Максименко. Хмельницький : ХМЦНП, 2013. – 223 с.

2. Якса Н.В. Основи педагогічних знань: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2007. – 358 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
3. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: Навч.посіб. – 3-тє вид., доопрац. і доп. – К.: Знання, 2008. – 566с.

Семінарське заняття 6. Виховання і сучасність (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Завдання виховання в контексті історичного розвитку суспільства.
  2. Роль педагогіки в становленні особистості.
  3. Зміст національного виховання.
  4. Принципи виховання та їх характеристики.
- II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Якса Н.В. Основи педагогічних знань: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2007. – 358 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
2. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: Навч.посіб. – 3-тє вид., доопрац. і доп. – К.: Знання, 2008. – 566с.
3. Аймедов К.В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : підручник / К.В. Аймедов, В.В. Бабієнко, В.А. Бабієнко, В.В. Сторож. — К.: Видавничий Дім “Слово”, 2014. — 352 с.

Семінарське заняття 7. Динаміка виховання особистості (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Сутність процесу, методів, прийомів і засобів виховання.
  2. Методи виховання та їх оптимальний вибір.
  3. Роль і місце самовиховання у виховному процесі. Значення співробітництва в процесі самовиховання особистості.
- II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Якса Н.В. Основи педагогічних знань: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2007. – 358 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
2. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: Навч.посіб. – 3-тє вид., доопрац. і доп. – К.: Знання, 2008. – 566с.
3. Аймедов К.В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : підручник / К.В. Аймедов, В.В. Бабієнко, В.А. Бабієнко, В.В. Сторож. — К.: Видавничий Дім “Слово”, 2014. — 352 с.

Семінарське заняття 8. Виховання особистості в колективі (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Форми виховання.
  2. Особливості розвитку учнівського колективу і особистості.
  3. Педагогічні вимоги до батьків. Особливості виховання дітей в сім'ї.
  4. Роль і місце народної сімейної педагогіки в технології виховання людини.
- II. Перевірка самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Якса Н.В. Основи педагогічних знань: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2007. – 358 с. – (Вища освіта ХХІ століття).

2. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: Навч.посіб. – 3-тє вид., доопрац. і доп. – К.: Знання, 2008. – 566с.
3. Аймедов К.В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : підручник / К.В. Аймедов, В.В. Бабієнко, В.А. Бабієнко, В.В. Сторож. — К.: Видавничий Дім “Слово”, 2014. — 352 с.

Семінарське заняття 9. Актуальні тенденції реформування школи в Україні і світі (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Реформи в українській школі кінець ХХ початок ХХІ століть.
2. Розвиток освіти в різних країнах.
3. Проблеми, які необхідно подолати на шляху реформування школи.
4. Позитивний і негативний вплив суспільної думки на реформування школи.

II. Перевірка самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Якса Н.В. Основи педагогічних знань: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2007. – 358 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
2. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: Навч.посіб. – 3-тє вид., доопрац. і доп. – К.: Знання, 2008. – 566с.
3. Аймедов К.В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : підручник / К.В. Аймедов, В.В. Бабієнко, В.А. Бабієнко, В.В. Сторож. — К.: Видавничий Дім “Слово”, 2014. — 352 с.

Семінарське заняття 10. Сучасна школа (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Місце вчителя в системі сучасної освіти.
2. Структура системи освіти в Україні. Самоврядування.
3. Інноваційні педагогічні технології на зламі тисячоліть.

II. Перевірка самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Якса Н.В. Основи педагогічних знань: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2007. – 358 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
2. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: Навч.посіб. – 3-тє вид., доопрац. і доп. – К.: Знання, 2008. – 566с.
3. Аймедов К.В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : підручник / К.В. Аймедов, В.В. Бабієнко, В.А. Бабієнко, В.В. Сторож. — К.: Видавничий Дім “Слово”, 2014. — 352 с.